

Vastaus valtuustoaloitteeseen ja hallintosäännön muuttaminen / Kuopion nuorisovaltuuston puheenjohtajalle läsnäolo- ja puheoikeuden myöntäminen Kuopion kaupunginvaltuuston kokouksiin

Hallintojohtaja Heikki Vienola
Kaupunginkanslia

Kaupunginvaltuustossa edustettuina olevat valtuustoryhmät ovat tehneet yhteisen ryhmäaloitteen siitä, että Kuopion nuorisovaltuuston puheenjohtajalle myönnettäisiin läsnäolo- ja puheoikeus Kuopion kaupunginvaltuuston kokouksiin. Aloitteen on allekirjoittanut 38 valtuutettua.

Aloitteessa tuodaan esille mm., että kuntalain mukaan kunnat on veloitettuja edistämään kuntalaisten osallistumisedellytyksiä ja vaikuttamista kunnan toimintaan. Lisäksi aloitteessa tuodaan esille, että myös nuorisolaiki edellyttää, että nuoria on kuultava heitä koskevista asioista päätettäessä.

Aloitteen mukaan läsnäolo- ja puheoikeuden myöntäminen nuorisovaltuuston puheenjohtajalle kaupunginvaltuuston kokouksiin parantaa nuorten ja päättäjien välistä tiedonkulkua sekä nuorten vaikuttamismahdollisuuksia.

Aloitteessa tuodaan esille, että Suomen Kuntaliitto on nähnyt kaupunkien hallintosääntömallissaan perustelluksi edustus-oikeuden myöntämisen valtuuston kokouksiin nuorisovaltuustolle.

Valtuustoryhmien aloite on liitteenä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Kuntalaissa (410/2015) on säädetty nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamisesta. Lain 26 §:n mukaisesti:

”Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (*nuorisovaltuusto*) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuusto voi olla useamman kunnan yhteinen.

Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.”

Lasten ja nuorten osallistumisesta ja kuulemisesta säädetään myös nuorisolaissa. Nuorisolain (1285/2016) 24 §:n mukaan:

”Nuorten mahdollisuudesta osallistua ja vaikuttaa nuorisovaltuustossa tai vastaavassa nuorten vaikuttajaryhmässä säädetään kuntalain (410/2015) 26 §:ssä.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa tai muualla laissa säädetään, kunnan ja valtion viranomaisen tulee tarjota ja järjestää nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista, alueellista ja valtakunnallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn tai heitä tulee muutoin kuulla mainituissa asioissa. Lisäksi nuoria on kuultava heitä koskevista asioista.”

Suomen Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry. on laatinut Nuorisovaltuustotoselvityksen vuodelta 2021, missä on kuvattu nuorisovaltuustojen toimintaedellytysten ja osallisuuden toteutumista. Nuorisovaltuustotoselvityksen tavoitteena on kerätä ajantasaista tietoa nuorisovaltuustojen asemasta, vaikutusmahdollisuuksista ja toimintaedellytyksistä.

Selvityksessä todetaan mm., että ”Lautakuntien lisäksi nuorisovaltuuston edustajilla on joissain kunnissa edustus myös kaupunginvaltuustossa tai jopa kaupunginhallituksessa.” Nuorisovaltuustotoselvitykseen vuodelta 2021 vastanneista nuorisovaltuustoista 77 % toi esille, että nuorisovaltuustolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuustoon. Nuorisovaltuustotoselvitys vuodelta 2021 on kokonaisuudessaan liitteenä.

Suomen Kuntaliiton hallintosääntömallissa kunnille on kiinnitetty myös huomiota siihen, että nuorisovaltuustolla olisi läsnäolo- ja puheoikeudella edustus valtuuston kokouksissa. Hallintosääntömallin mukaan nuorisovaltuuston edustajalla ei olisi kuitenkaan läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Kuntaliiton hallintosääntömallissa perustellaan nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeutta valtuuston kokouksissa sillä, että alle 18-vuotiailla ei ole äänioikeutta kuntavaaleissa eikä vaalikelpoisuutta, eivätkä he siten voi äänestää oman ikäryhmänsä edustajaa valtuustoon.

Nuorisovaltuuston edustajilla on ollut jo aiemmin Kuopiossa puhe- ja läsnäolo-oikeus hyvinvoinnin edistämisen lautakunnassa, kasvun- ja oppimisen lautakunnassa sekä kaupunkirakennelautakunnassa.

Valtuustoryhmien yhteisessä ryhmäaloitteessa esitetyn läsnäolo- ja puheoikeuden myöntämisen nuorisovaltuuston puheenjohtajalle kaupunginvaltuuston kokouksiin voidaan katsoa lisäävän ja parantavan merkittävästi kuopiolaisten nuorten ja kaupungin luottamushenkilöiden välistä tiedonkulkua sekä nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntäminen nuorisovaltuuston edustajalle kaupunginvaltuuston kokouksiin tukisi osaltaan niin kunta- kuin myös nuorisolaissakin kunnille säädettyjen vaatimusten toteuttamista nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamisesta.

Kaupunki on maksanut nuorisovaltuuston edustajille osallistumisesta hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan, kasvun ja oppimisen lautakunnan sekä kaupunkirakennelautakunnan kokouksiin palkkion, joka on vastannut lautakunnan jäsenille maksettavaa kokouspalkkiota. Mikäli kaupunginval-

tuusto myöntää nuorisovaltuuston puheenjohtajalle läsnäolo- ja puheoikeuden valtuuston kokouksiin on perusteltua, että valtuusto määrittelee samalla myös palkkion kokouksiin osallistumisesta.

Vaikutusten arviointi Päätös on ilmasto- ja yritysvaikutuksiltaan neutraali.

- Liitteet
- 13 10726/2021 Valtuustoaloite Kuopion nuorisovaltuuston puheenjohtajalle läsnäolo- ja puheoikeuden myöntäminen kaupunginvaltuuston kokouksiin
 - 14 10726/2021 Allekirjoitukset - Valtuustoaloite Kuopion nuorisovaltuuston puheenjohtajalle läsnäolo- ja puheoikeuden myöntäminen kaupunginvaltuuston kokouksiin

- Viiteaineisto
- 1 10726/2021 Nuorisovaltuustaselvitys 2021

Valmistelija

Vesa Toivanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2041

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se

- 1 merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja
- 2 päättää, että hallintosäännön 107 §:ään (Läsnäolo kokouksessa) lisätään uusi 4 momentti kuulumaan 1.3.2022 lukien seuraavasti:

”Nuorisovaltuuston puheenjohtajalla tai hänen estyneenä ollessa nuorisovaltuuston varapuheenjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston kokouksissa. Nuorisovaltuuston edustajalla ei ole kuitenkaan läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.”

- 3 päättää, että hallintosäännön 158 §:ään (Kokouspalkkiot) lisätään uusi 5 momentti kuulumaan 1.3.2022 lukien seuraavasti:

”Nuorisovaltuuston edustajalle suoritetaan osallistumisesta kaupunginvaltuuston ja lautakunnan kokoukseen lautakunnan jäsenen palkkiota vastaava kokouspalkkio.”

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

